# LATURA SUBIECTIVĂ A INFRACȚIUNII PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 213 COD PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA

*Valeria BÎRCA*
*Facultatea de Drept*
*CZU:* 343.22:343.2(478)(094.4) *valeria.birca28@gmail.com*

Latura subiectivă a componenței infracțiunii constituie partea interioară a infracțiunii, care determină atitudinea psihică a făptuitorului față de fapta prejudiciabilă săvârșită și de urmările acesteia, sub raportul conștiinței, voinței și emoțiilor sale[1, p.199].

În această ordine de idei, latura subiectivă cuprinde cele mai subtile semne din componența infracțiunii, fără a căror cunoaștere temeinică, sub toate aspectele, nu poate fi concepută o stabilire științifică a răspunderii penale în nici o cauză concretă și, drept urmare, nici realizarea scopului general al activității organelor judiciare, adică cel de apărare, împotriva infracțiunilor, a ordinii de drept.

În continuare, ținem să determinăm în detaliu latura subiectivă a componenței de infracțiune prevăzută la articolul 213 CP al RM. Deci, încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale reprezintă o infracțiune contra sănătății publice, identificată în Capitolul VIII al Codului penal.

În legislația penală a altor state este foarte rar regăsită această componență de infracțiune, dar deseori se atestă prevederea juridico-penală a malpraxisului. Conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, malpraxisul reprezintă tratamentul incorect aplicat de un medic unui pacient, care îi produce acestuia prejudicii de orice natură, în relație cu gradul de afectare a capacității fizice și psihice.[2] În opinia autorului L.Gîrla, malpraxisul medical constituie un comportament profesional neglijent, inadecvat sau incompetent în exercitarea actului medical, inferior unor standarde profesionale de pregătire și pricepere acceptate de comunitatea medicală națională și/sau internațională, ce cauzează riscuri suplimentare pentru pacient ce se materializează prin suferința ce putea fi evitată, vătămare a sănătății ori a integrității corporale sau deces, implicând răspunderea juridică a personalului medical. [3, p.9] Reieșind din acestea, încălcarea din neglijență a regulilor și

metodelor de acordare a asistenţei medicale reprezintă o modalitate de săvârșire a malpraxisului.

Latura subiectivă a infracţiunii prevăzute la art.213 CP RM, conform reglementării penale create de legiuitor și conform literaturii de specialitate juridico-penale autohtone se caracterizează prin vinovăție sub formă de imprudenţă. Se atestă ideea că imprudența este concretizată în neglijenţă, față de fapta prejudiciabilă, dar față de urmările prejudiciabile, imprudența se impune în ambele sale forme, în încredere exagerată sau neglijenţă[4, p.1097].

Considerăm irelevantă aceeastă reglementare, deoarece din cauza acestei formulări se redă conținutul sec al articolului 213 Cod penal și deseori inaplicabil în unele situații din cauza exclusivității imprudenței ca formă de vinovăție, concretizată în neglijență față de fapta prejudiciabilă.

Astfel, susținem părerea că formularea legislativă „încălcarea din neglijenţă" este una incorectă şi lacunară. În viziunea dată, reieşind din clasificarea imprudenţei în sineîncredere exagerată şi neglijenţă şi bazându-ne pe interpretarea legislativă „ad litteram", se subliniază faptul că o astfel de expresie legislativă nu acoperă o altă categorie de malpraxis medical, care poate fi comisă prin încălcarea regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale din sineîncredre exagerată[6, p.95]. Deşi, după cum demonstrează practica medico-legală şi cea judiciară, malpraxisul medical comis din imprudență, manifestat în încredere exagerată este caracterizat printr-un pericol social şi grad de prejudiciabilitate sporit, fapt ce nu este prevăzut de conținutul infracțiunii de încălcare din neglijenţă a regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale.

Cu atât mai mult, e nevoie de a fi pusă în discuție și ipoteza comiterii intenționate a încălcării regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale. Reieșind din existența prevederii legale prevăzute la art. 162 CP RM(neacordarea de ajutor unui bolnav), se prezintă ideea că în cazurile când făptuitorul, având calitatea specială de persoană care, în virtutea legii sau a regulilor speciale, era obligată să acorde ajutorul necesar și nu respectă această obligație, acesta încălcă intenționat prin inacțiune regulile şi metodele de acordare a asistenţei medicale. Infracţiunea prevăzută la art.162 CP RM trebuie delimitată de infracţiunea de încălcare din neglijenţă a regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale (art.213 CP RM): făptuitorul refuză tacit sau expres să acorde ajutorul

necesar în cazul art.162 CP RM, iar în cazul art. 213 CP RM - făptuitorul nu refuză să acorde asistenţa medicală, el o acordă, însă o face deficient.

Totuși, se evocă dificultatea exprimării unei soluții optime și legale, privind încadrarea juridico-penală a faptelor prejudiciabile intenționate comise prin acțiune ce evocă încălcarea regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale ce au cauzat din imprudență unele consecințe prejudiciabile. Din acest considerent, susținem că este benefic, ținând cont de intenția făptuitorului față de fapta prejudiciabilă și manifestarea imprudenței față de urmările prejudiciabile(vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății sau decesul), în cazurile date să fie aplicabile la calificare infracțiunile prevăzute de art. 149 CP RM(lipsirea de viaţă din imprudenţă) și art. 157 CP RM(vătămarea gravă ori medie a integrităţii corporale sau a sănătăţii cauzată din imprudenţă).

În plus, componența de infracțiune prevăzută la art. 213 CP RM nu prevede ca urmare prejudiciabilă vătămarea medie a a integrităţii corporale sau a sănătăţii cauzată din imprudenţă, ce reprezintă o omisiune gravă a legiuitorului, fiind expusă ipoteza de nepedepsire a acestei fapte prejudiciabile.

Pe cale de consecinţă, propunem ca sintagma „încălcarea din neglijenţă” să fie substituită, pur și simplu evocându-se fapta prejudiciabilă, fără o detalizare excesivă și să fie adăugată în plus o urmare prejudiciabilă, la lit.a[1]) vătămarea medie a integrităţii corporale sau a sănătăţii, pentru a nu fi delimitată prin nepedepsire, ipoteza de încălcare a regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale prin încredere exagerată, dacă aceasta a cauzat vătămarea medie a integrităţii corporale sau a sănătăţii.

La rândul său, conchidem, că este oportună și o altă soluție, ce ar simplifica încadrarea juridico-penală a faptelor de încălcare a regulilor şi metodelor de acordare a asistenţei medicale, ci anume abrogarea art.213 CP RM, întrucât are un conţinut vag prin crearea unei noi circumstanțe agravante, ce ar fi inclusă în cadrul componențelor de infracțiune prevăzute de articolele 149 și 157 CP RM pentru a acoperi tot arealul atitudinii psihice a făptuitorului, nefiind lăsat loc de interpretări nefavorabile și eronate.

Prin urmare, considerăm că Codul penal are nevoie de o astfel de reglementare nouă, însă în momentul de față, există o mare probabilitate

că societatea noastră nu va fi pregătită pentru implementarea acestei modificări juridico-penale.

***Referințe:***


1. Botnaru S., Şavga A., Grosu V., Grama M., Drept penal, Partea generală. – Chişinău: 2005.
2. https://dexonline.ro/
3. Gîrla L. Malpraxis medical: implicații de drept penal. /Suport de curs adnotat cu glosar, practica judiciară, scheme, și acte normative. Chișinău: CEP USM, 2015, p.9.
4. Brînză S., Ulianovschi X., Stati V., Ţurcanu I., Grosu V. Drept penal (Partea Specială). Volumul II. Chişinău: Cartier, 2005. p.1097.
5. Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.985-XV din 18.04.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002. nr.128-129. art.213.
6. Vitalie-Silviu Midrigan, „Riscul profesional al lucrătorilor medicali ca varietate a riscului întemeiat", teză de doctor, Chișinău, 2012.


*Recomandat*
*Dorina GUREV, dr. în drept, lect. univ.*